

ת"פ 19448/07/18 - מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים נגד שלומי נחמן

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 19448-07-18 מחלקה לחקירות שוטרים -
מח"ש נ' נחמן

בפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין: מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים

המאשימה

נגד
שלומי נחמן

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד מור לרמן

ב"כ הנאשם: עו"ד יצחק כהן

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירת תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, הנאשם שירת כבלש ביחידה לפשיעה לאומנית במחוז יהודה ושומרון של משטרת ישראל. ביום 31.12.17, נבדקו המתלונן וחברו על ידי הנאשם וצוותו סמוך ליישוב כוכב השחר ועם סיום הבדיקה שוחררו לדרכם. כעבור זמן מה, הגיעו השניים למבנה עץ נטוש המצוי בתוך מאחז "עוז ציון", בגזרת בנימין. סמוך לאחר מכן בשעה 20:00 לערך, הגיעו הנאשם ושוטר נוסף למבנה. הנאשם אמר למתלונן ולחברו כי הם שוהים בשטח צבאי סגור מכוח צו אלוף, האוסר על הימצאותם במקום. הנאשם אף הקריא לשניים את הצו, תוך שהשוטר הנוסף תיעד את הדבר בווידיאו. במקביל החלו המתלונן וחברו לתעד אף הם את הנעשה באמצעות מצלמות מכשירי הטלפון הנייד שלהם. בעוד הנאשם מקריא לשניים את הצו, השמיעו המתלונן וחברו קריאות זלזול בנאשם באומרם, בין היתר, "תספר את זה לסבתא שלך". לאחר שסיים הנאשם להקריא את הצו, הוא החל לגדף את המתלונן וחברו, חבט בידו במכשיר הטלפון הנייד שאחז המתלונן והפילו ארצה, היכה את המתלונן באמצעות ברכיה והדף אותו לאחור. כתוצאה מכך נפל המתלונן על ערימת מזרנים שהיו במבנה. הנאשם המשיך להכות את המתלונן בראשו, בעט בו והטיח אגרוף בבטנו בעוד המתלונן צועק "מה אתה מרביץ... אתה שוטר, אני אתבע אותך". אירוע זה אירע בנוכחות שני שוטרים נוספים והנאשם חדל

ממעשיו רק לאחר שהשוטרים הנוספים הרחיקו אותו מהמתלונן.

2. הצדדים הציגו הסדר טיעון במסגרתו כתב האישום תוקן, הוסכם כי הנאשם יודה במיוחס לו ויורשע ויוכן בעניינו תסקיר שיתייחס גם לשאלת ביטול ההרשעה. עוד הוסכם על קיומן של עובדות נוספות והן כי סבתו של הנאשם היא ניצולת שואה, אשר בגיל 40 הגיעה למחנה ההשמדה אושוויץ ונבחרה על ידי יוזף מנגלה לסלקציה כחלק מעובדי עבודות הכפייה במחנה. עם סיום המלחמה היא התחתנה ועלתה ארצה. עוד הוסכם כי למחרת האירוע, הנאשם העביר דיווח מלא למפקדיו על האירוע, הודה שטעה וציין כי הוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו וכי הנאשם הודה בחקירתו במח"ש במיוחס לו.

3. לאחר שהתקבלו תסקירי שירות המבחן, במעמד שמיעת הטיעונים לעונש, הודיעו הצדדים גם על הסכמה עונשית וביקשו לגזור על הנאשם 180 שעות של"צ, צו מבחן ופיצוי כספי למתלונן לשיקול דעת בית משפט. המחלוקת בין הצדדים נותרה בשאלת ביטול ההרשעה והמאשימה עתרה בנוסף לגזור על הנאשם גם מאסר מותנה.

4. תסקיר מבחן שהוגש ביום 13.5.19, מלמד כי הנאשם בן 35, נשוי ואב לשניים, עובד כשוטר ובעל קשר קרוב עם בני משפחתו הגרעינית ומשפחת המוצא, המהווים לו גורמי תמיכה. הנאשם בוגר 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות חלקית, שירת שירות צבאי מלא כלוחם בצה"ל ולאחר שירותו אף למד כשנתיים במכינה קדם אקדמית ועבד בעבודות שונות. הנאשם התגייס למשטרה בגיל 29 לתפקיד בלש במחלקה לפשיעה לאומנית, חש כי השירות שלו משמעותי, אך עקב מעורבותו בעבירה הועבר מתפקידו והוא משמש כיום כבלש ביחידה המרכזית של מחוז ש"י.

לנאשם אין הרשעות קודמות. לפני שירות המבחן הוא ביטא צער על הפגיעה במתלונן ועל מעורבותו בפלילים, קיבל אחריות על מעשיו ותיאר כי במסגרת תפקידו חווה עלבונות וקנטרנות מתמשכת מצד נערים המכונים "נוער הגבעות". עוד תיאר כי מספר חודשים קודם לביצוע העבירה, חווה אירוע ירי שגרם לו לתחושת דחק, ולאחריו הוא ביקש מהממונים עליו העברה לתפקיד אחר, אך נענה בשלילה. לדבריו, במסגרת האירוע שבו ביצע את העבירה, הוא חווה תחושות של זלזול ופגיעה בו ובמשפחתו שהתקשה להתמודד עמן, איבד את עשתונותו ופעל בצורה אלימה. הנאשם הביע בוש וחרטה על מעשיו, הבנה כי פעל באופן שגוי וכי עליו לשאת בתוצאות המעשים. הנאשם ביקש להתנצל בפני המתלונן ולפצותו. שירות המבחן התרשם כי לנאשם אין דפוסים אלימים וכי העבירה אינה מאפיינת את התנהגותו בדרך כלל, אך יחד עם זאת הוא התקשה להכיר בפגיעה במתלונן והשלכותיה האפשריות עבורו, בשעה שהוא עצמו חווה תחושות של פגיעה וקורבנות. לאחר המקרה הנאשם פנה לקבל טיפול וליווי רגשי במסגרת המשטרה והוא משולב בטיפול שבועי מזה כעשרה חודשים, מגלה רצינות רבה בקשר הטיפולי ומצליח להיתרם ממנו. המטפל של הנאשם עדכן את שירות המבחן בנוגע לתכני הטיפול ותיאר כי הנאשם מוכר כאדם המגלה מחויבות רבה לתפקידו לערכי המשטרה ובעל יכולות בין אישיות טובות.

הנאשם ביטא נכונות להשתלב בהליך צדק מאחה והדיון נדחה לשם כך. בתסקיר משלים מיום 2.9.19, עדכן שירות המבחן כי הליך הצדק המאחה לא הסתייע ולא הגיע למפגש בין הצדדים, אך במהלך תקופת הדחייה

הנאשם המשיך בטיפול הפרטני במסגרת המשטרה. בסופו של יום המליץ שירות המבחן על גישה שיקומית בעניינו של הנאשם. לנוכח התרשמות שירות המבחן כי הרשעה עשויה לפגוע בתפקודו התעסוקתי של הנאשם, בתדמיתו העצמית ובניהול אורח חיים תקין, הומלץ לבטל את הרשעתו ולגזור עליו עונש של 180 שעות שירות לתועלת הציבור.

5. ב"כ המאשימה ביקשה להותיר את הרשעת הנאשם על כנה ותמכה טיעוניה בפסיקה תוך שהדגישה את הערכים המוגנים באמצעות העבירה שביצע הנאשם ואת מידת הפגיעה בהן וכן את מידת הפגיעה של מעשיו של הנאשם בשמה של משטרת ישראל ובשמם ובתדמיתם של השוטרים המשרתים ובאמון הציבור בה. ב"כ הנאשם אשר תמך אף הוא עמדתו בפסיקה, ביקש להימנע מהרשעה ולבטל את שיקולי השיקום בענין הנאשם אשר לשיטתו כוללים גם הימנעות מהרשעה. ב"כ הנאשם הדגיש את נסיבותיו האישיות של הנאשם, את הלך רוחו בעת ביצוע העבירה ואת העובדה כי הנאשם פנה לטיפול שהוא משתף איתו פעולה ונתרם ממנו. הודגשה סכנת הפיטורין של הנאשם ממשטרת ישראל אם תיוותר הרשעת הנאשם על כנה

6. הנאשם בדברו האחרון, הודה שכשל בביצוע תפקידו, הביע בושה על מעשיו ותיאר את הטיפול שעובר תוך שהבטיח כי המעשה שעשה לא יחזור עוד לעולם. הנאשם ביקש מבית משפט לאפשר לו לשמור על מקור פרנסתו במשטרת ישראל.

סוגיית ביטול ההרשעה

7. ההלכה בעניין הימנעות מהרשעה הנקבעת בפ"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (פ"ד נב(3) 337). עלפיהלכה זו, בכדי שבית המשפט יימנע מהרשעת נאשם שהוכחה אשמתו, נדרשת התקיימותם של שני תנאים מצטברים: סוגה עבירה בנסיונות בהן בוצעה המאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים, וההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

8. על מנת לעמוד על נסיבות ביצוע העבירה, יש להתייחס תחילה לערכים המוגנים באמצעותה, והם הגנה על שלמות הגוף ותחושת הביטחון האישי של אדם.

9. מעשי אלימות שביצע הנאשם אינם קלים. אין מדובר במכה בודדת, אלא בפרץ אלימות שארך זמן מה, וכלל הכאתו של המתלונן בראשו, בעיטות בגופו ומכת אגרוף בבטנו בעודו שוכב, מצב שהקנה יתרון גובה וכח לנאשם.

מעשי אלימות מסוג זה עלולים לגרום לחבלות חמורות, אשר למרבה המזל לא נגרמו במקרה דנן, ועל כך יש להודות גם לשוטרים האחרים שהפסיקו את מעשי האלימות והרחיקו את הנאשם מהמקום.

10. מעשי האלימות שביצע הנאשם לא היו מתוכננים ונבעו, בין היתר, כתוצאה מההתגרות של המתלונן וחברו בנאשם. ואמנם, במקרה דנן לא ניתן להתעלם מהתנהלותו של המתלונן טרם ביצוע העבירה. מתוך עובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי עצם שהותו של המתלונן במקום האירוע הייתה, לכאורה, בגדר עבירה של הפרת הוראה חוקית, ובמעשיו הוא הפר את הסדר הציבורי וסיכן את עצמו. בנוסף, המתלונן וחברו לא נשמעו להוראות השוטרים והפגינו יחס מזלזל ומלגלג לא רק כלפי הנאשם, אלא גם כלפי החוק ורשויות האכיפה. מתוך דברי הנאשם בפני שירות המבחן ניתן ללמוד, כי אין זו הפעם הראשונה שנתקל בהתנהלות מסוג זה מצד נערים שהתגוררו בגזרה שבה שירת, תופעה המוכרת אף לבית המשפט. הגם שלא ניתן לקבל, בשום אופן, תגובה אלימה מצד שוטר כלפי התנהלות שכזו, ניתן להבין את התסכול שחוה הנאשם לאורך שירותו בגזרה.

11. אחת הסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירה, היא התייחסותו המלגלגת של המתלונן לסבתו של הנאשם, ניצולת שואה ששרדה את מחנה ההשמדה אושוויץ, עלתה לארץ והקימה משפחה בישראל. מובן כי גם בכך אין כל הצדקה לביצוע המעשה, ואולם יש בעובדות אלה כדי ללמד על כך שהאלימות שבה נקט הנאשם לא נבעה מנטיית תוקפניות, אלא מהעובדה שדבריו המזלזלים של המתלונן פגעו בנקודה רגישה עבור הנאשם והגדישו את הסאה.

12. עם זאת חשוב לציין, כי העובדה שמעשי האלימות בוצעו על ידי שוטר בתפקיד, יש בה כדי לפגוע גם בתדמיתם של המשטרה ובשוטרים המשרתים בה, לפגוע באמון הציבור במשטרה ובעקיפין, ביכולתה לבצע את תפקידה בשמירת הסדר הציבורי, אשר אמון הציבור הוא כלי חשוב לצורך ביצועו.

13. תקיפת אזרח על ידי שוטר חמורה מתקיפת אחרת שלאדם את חברו (ראו ע"פ 89/78 אפנג'ר נ' מדינת ישראל (פ"ד ג(3) 141)). על השוטרים, המופקדים על שמירת החוק ואכיפתו, להוות דוגמה מופת לאזרחים אותם הם משרתים. תפקידו של הנאשם הוא מטבעו כזה הדורש מגעת דירעם אזרחים - חשודים, נפגעי עבירה ועדים. במובן זה הוא מהווה את "פניה של משטרת ישראל". דווקא משום כך, נודעת חשיבות רבה לאופן הילכו והתנהגותו, ודווקא משום כך מצופה ממנו להקפיד באלה, ולהפגין שליטה עצמית ואיפוק גם במצבים מורכבים וגם לנוכח התגרות המופנית כלפיו.

14. משעה שעבירת אלימות בוצעה על ידי מי שמופקד על מניעת אלימות, הימנעות מהרשעה עלולה לכלול לעמה מסר שגוי שלקלות ראש במעשים. מסר זה עלול להטיל צל על משטרת ישראל לכלוה על אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק.

15. פסיקת בתי המשפט מלמד על מדיניות עקבית של הרשעת שוטרים שביצעו עבירות אלימות בעלות אופי דומה כלפי אזרח בשעת משמרתם. ראו למשל רע"פ 8241/13 ברדה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25.3.14); ע"פ (חי') 43484-03-15 מדינת ישראל נ' שחר (פורסם בנבו 14.5.15); ע"פ (מרכז) 3622-12-14 קשתיני מדינת ישראל (פורסם בנבו 8.4.15); ע"פ (ת"א) 32594-06-12 מדינת ישראל נ' תן- עמי (פורסם בנבו 17.10.12); ע"פ (ת"א) 22421-06-12 מדינת ישראל נ' כהן (פורסם בנבו 1.11.12); ע"פ ג

(ב"ש) 13897-07-11 **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (פורסם בנבו 25.4.12).

עיינתי בפסיקה שהוגשה מטעם ההגנה וניתן לומר כי היא מתייחסת למעשי אלימות של שוטרים הנופלים בחומרתם ממעשיו של הנאשם, ועל כן לא מצאתי ללמוד ממנה. מתוך פסיקה זו, אירוע דומה בנסיבותיו למקרה דנן, הסתיים דווקא בהרשעתו של השוטר (ראו עפ"ג (ב"ש) 13897-07-11 הנ"ל).

16. לנוכח האמור לעיל, אני סבורה כי נסיבות ביצוע העבירה אינן מאפשרות סיום ההליכים בעניינו של הנאשם ללא הרשעה מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה.

17. אין חולק בין הצדדים, כי הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה עלולה לפגוע בהמשך העסקתו כשוטר במשטרת ישראל. יש לומר כי עצם העמדתו של הנאשם לדין פלילי ידועה למשטרת ישראל, שכן הנאשם הועבר מתפקידו באופן זמני, ואף זומן לשימוע שתוצאותיו יתקבלו לאחר שיסתיים משפטו, וממילא הימנעות מהרשעתו של הנאשם לא תמנע מהממונים עליו מלקבל מידע על תוצאות המשפט.

18. בית המשפט יודע, מתוך ידיעה שיפוטית, כי כאשר שוקלת משטרת ישראל נקיטה באמצעי משמעת מנהליים בעקבות הרשעה בתיק פלילי או בקביעה כישוטריביצע עבירות ללא הרשעה, נשקלים, בין היתר, חומרת העבירה, התייחסות בית המשפט לשאלת ההרשעה, חומרת העונש, טיב שירותו של השוטר, משך שירותו ועוד. משכך, אין חולק כי הותרת ההרשעה על כנה לא תוביל בהכרח לפיטוריו של הנאשם משורות המשטרה. הגם שזו תוצאה אפשרית, היא אינה פועל יוצא או דאי שאלה הרשעה בדין.

19. יתרה מכך, מידע על מעשה האלימות שבביצע הנאשם הוא מידע חשוב, שראוי שיעמוד בפניה הגורמים המוסמכים המקבילים החלטה בעניינו, ואולם חזקה עליהם כי לצדה מידע האמור, יישקל לגם את יתרה שיקולים, לרבות אלה הנוגעים להיותו של הנאשם אדם נטול עבר פלילי כלשהו, אשר שירת את המדינה והציבור לרבות בגזרה מורכבת, שירות המחייב התמודדות עם סוגי אוכלוסייה שונים, אשר מעד מעידה חד פעמית, במהלך שירות ארוך שונים שבו הוא ביצע את תפקידיו בצורה טובה וזכה להערכה רבה, כפי שעולה מתוך מכתבי ההמלצה וגיליונות ההערכה שהוגשו. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעפ"ג 921-02-15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 30.4.15):

"נדגיש, כיישלה הפריד באופן ברור בין הרשעת הנאשם או הנימנעות מהרשעתו, לבין השיקול שאמור להנחות את מעבידו של הנאשם, באשר להמשך העסקתו ובאשר לסיכויי קידום ובעבודה. בוודאי שאין להימנע מן התוצאה המשפטית של הרשעה, רק על מנת שהנאשם לא יישא אתם של הרשעה. מקום בו בית המשפט סבור שמעשה העבירה שבביצע הנאשם אינו מאפשר הימנעות מהרשעה, חובה על בית המשפט להרשיע את הנאשם, ואילו על המעביד יהא לשקול לגופו של עניין, האם אמורה להרשעה כזו,

להיות השלכה על העסקתו של הנאשם או על קידומו המקצועי ופשיטת אש שיקוליו של המעביד אינם בהכרח דומים לאלה של בית המשפט לשקול".

20. לנוכח האמור לעיל, הגם שהתנאי השני בהלכת כתב עשוי להתקיים בענייננו, לא מצאתי לבטל את הרשעתו של הנאשם. אבהיר כי לא נעלמו מעיני המלצת שירות מבחן בדבר ביטול ההרשעה והתרשמות קצינת המבחן לפיה הרשעה עשויה לפגוע בתדמיתו של הנאשם, ואולם אני סבורה כי נסיבות אלה, גם בהצטרפן אל יתר הנסיבות שפורטו לעיל, אינן מטות את הכף לטובת ביטול ההרשעה.

סוגיית העונש

21. בהתאם לנסיבות שתוארו לעיל, ניתן לקבוע כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית.

22. עיון בפסיקה שנזכרה לעיל מלמד כי בגין מעשים דומים נגזרה ענישה מגוונת, החל ממאסר מותנה וקנס ועד למאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות.

23. לנוכח האמור לעיל, מכלול הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה מחייב לקבוע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן הוא בין מאסר קצר בעבודות שירות למספר חודשי מאסר בפועל.

24. הנסיבות שאינן נוגעות לביצוע העבירה עומדות כולן לזכות הנאשם ומצדיקות הקלה בעונש ואף חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. כך, הנאשם הוא אדם המנהל בדרך כלל אורח חיים נורמטיבי, ויש לזקוף לזכותו את תרומתו לחברה במסגרת שירותו הצבאי ושירותו במשטרה;

25. לנאשם אין הרשעות קודמות או תיקים חדשים ושירות המבחן התרשם כי הוא נעדר דפוסים אלימים וכי מעשי האלימות שביצע אינם מאפיינים את התנהלותו בדרך כלל;

26. הנאשם הודה בהזדמנות ראשונה בעבירה שביצע, הביע צער עמוק וחרטה על מעשיו, הוא מבין את השגיאה שגעה בהתנהלותו, את הפגיעה שפגע במתלונן והביע רצון להתנצל בפניו ולפצותו.

27. הבנתו של הנאשם את הפסול שבמעשים באה לביטוי גם בעובדה שלאחר האירוע פנה לטיפול במסגרת עבודתו והוא מתמיד בו עד היום, מגלה מחויבות עמוקה לטיפול ומצליח להיתרם ממנו ולרכוש כלים להתמודדות מיטיבה במצבי לחץ.

28. בנסיבות שתוארו, גזירת עונש בתוך מתחם העונש ההולם, אף אם בתחתית המתחם, תמנע מהנאשם להמשיך לעבוד ולפרנס את משפחתו ותפגע בתהליך השיקום שעובר הנאשם. לפיכך, ההסכמה העונשית

שהציגו הצדדים, שמהווה חריגה ממתחם העונש ההולם, מוצדקת משיקולי שיקום ואני מקבלת אותה.

29. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 180 שעות שירות לתועלת הציבור בהתאם לתוכנית שקבע שירות המבחן.
- ב. חודשיים מאסר על תנאי למשך שנה מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף.
- ג. פיצוי למתלונן, עד תביעה 2 בכתב האישום בסך ₪ 500 הפיצוי ישולם עד ליום 1.12.19.
- ד. צו מבחן למשך שנה מהיום.

הסברתי לנאשם את חובתו לשתף פעולה במילוי הצווים ואת האפשרויות העומדות בפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

30. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

31. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ד תשרי תש"פ, 23 אוקטובר 2019, בנוכחות הצדדים.